

LA CASA DEL CAPELLÀ DE L'ESGLÉSIA DE SANT MAGÍ

Josep M. Llobet i Portella

L'any 1809, el comerciant cerverí Josep Segarra i Oliver, en el seu testament, disposà que, després de la seva mort, els seus marmessors fundessin una capellania a l'església cerverina de Sant Magí. Amb la finalitat que l'obtentor d'aquesta capellania visqués en una casa pròpia situada prop de l'església, caldria que els marmessors en compressin una amb els diners que el testador deixava.

Els desitjos de Josep Segarra es compliren els anys següents. Així, els marmessors, l'any 1814, fundaren la capellania i, l'any 1816, compraren la casa d'Anna Maria Artigues, ubicada al carrer de la Vall, perquè servís d'habitatge al capellà (text número 1). En aquesta casa, que devia estar força decaiguda, s'hi feren obres, aquell mateix any 1816 i durant gairebé tot el mes de gener següent, amb la finalitat que el capellà hi pogués anar a viure (text número 2).

Aquesta casa és, actualment, la número 1 del carrer de Sant Magí i creiem que seria adient, si el propietari ho permetés, col·locar una làpida a la façana amb la inscripció següent: "Antiga casa del capellà de l'església de Sant Magí. Aquesta capellania va ser fundada pels

marmessors de Josep Segarra i Oliver l'any 1814". Seria una manera d'agrair públicament la fundació que va fer Josep Segarra en benefici dels habitants del barri de Sant Magí en particular i de tots els cerverins en general.

Textos documentals

1816, febrer, 4. Cervera

Anna Maria Artigues, de Cervera, ven una casa situada al carrer de la Vall d'aquesta ciutat als marmessors del difunt Josep Segarra pel preu de 650 lliures.

Arxiu Comarcal de la Segarra, Fons Notarial, Cervera, 131, Francesc Bagils i Novau, *Manual*, 1815-1816, f. 57 v.

En nom de Déu. Sie notori que Anna Maria Boldú y Artigues, muller en segonas núpcias del discret Anton Boldú, notari públich, de la ciutat de Cervera, que en primeras ho fou de Rafel Clos, pagès de la mateixa, fent estas cosas sens la intervenció de dit son marit per tractar-se béns seus propis parafarnals y extradotals, per lluir y quitar o exonerar-se a si y sos béns de la solució y prestació de aquells dos censals que està obligada fer y correspondrer per rahó de la infrascrita casa, esto és, un de preu cent y dos lliuras y deu sous y de ànnua pensió tres lliuras, un sou y sis diners en vint-y-cuatre [de] abril a la causa pia fundada per lo reverent Francisco Castelló, prebere, y altre de propietat cuarenta-y-dos lliuras y de ànnua pensió als setse [de] octubre

una lliura, cinc sous y cinc diners a la missa fundada per Lluís Tarrats, ítem, per pagar y satisfacer, de una part, la quantitat de vuyt lliuras, deu sous y vuyt diners que se estan debent a dita causa pia del reverent Francisco Castelló per las pensions vensudas en vint-y-cuatro de abril de mil vuyt-cents y catorse y mil vuyt-cents y quinse y la prorrata de la corrent fins al dia present del sobre dit censal y, de altra part, quatre lliuras, cinc sous y sis diners que se adèudan a dita missa de Lluís Tarrats per las pensions dels any[s] mil vuyt-cents y tretse, [mil] vuyt-cents y catorse y mil vuyt-cents y quinse y prorrata de la corrent fins al dia de avuy del expressat censal que se li presta y, altrament, per la expedició de sos negosis, de son grat y certa ciència, per ella y per tots sos hereus y successors, cualsevols sían, ven y per títol de venda concedeix al senyor don Francisco de Janer y de Texidor, discret Anton Vidal, notari públich, los dos de dita ciutat, y Ramon Govern, pagès, del poble de la Guardiollada, en calitat de marmessors y executors del testament y última voluntat del quòndam Josep Segarra, negociant que fou de dita ciutat, elegits y nomenats ab lo que otorgà en poder de dit discret Anton Vidal, notari, als tretse de maig del any mil vuy-cents y nou, comprant y adquirint de diners de dita marmessoria y a efecte de destinar la infrascrita casa per la habitació del obtendor de la capellania per ells fundada, en la expressada calitat, en la capella de Sant Magí de esta ciutat inseguint la voluntat de dit Josep Segarra, testador, lo cual, ab lo calendat son testament y en la clàusula de fundació de dita capellania, encarregà als dits marmessors que comprassen una casa cercana a la mateixa capella o, a lo menos, en lo carrer del Avall, a hont està esta construïda, per a què lo obtentor tinga casa pròpia que habitar, a est acte presents dits doctor don Francisco de Janer y Anton Vidal y ausent lo nomenat Ramon Govern y per ell present y acceptant lo notari infrascrit com a pública persona y als seus, en dit nom, y obtendor de la mateixa capellania, perpètuament, tota aquella casa des de terra fins al cel, ab totas sas entradas y eixidas, drets y pertenèncias universals, que per los títols infrascrits té y posseheix, situada dins de la

present ciutat de Cervera y en lo carrer dit de la Vall, franca en alou y de tots prestasió de cens, la cual confronta a sol ixent ab la casa de Ramon Piqué, pagès, a mitgdia ab lo hort de la casa de Jaume Permanyé, també pagès, a ponent ab casa de Teresa y Miquel Castells, mare y fill, tots de dita ciutat, y a tramontana ab la plasseta de Sant Magí o carrer de la Vall. Especta a la otorgant la sobre dita casa en virtud de la donació perpètua y a sas llibres y francas voluntats que en pago de sas llegítimas y demás drets paternos y maternos li'n féu, junt ab otras cosas, Catarina Artigues y Freixes, sa mare, en un dels capítols que per rahó de son matrimoni ab dit Rafel Clos, son primer marit, se otorgaren y juraren en poder de Ignasi Utgés, notari, als sis de mars del any mil set-cents noranta-y-hu. A dita Catarina Artigues y Freixes espectaba per venda perpètua a son favor feta y firmada per Cristòfol Badia, sastre, y Maria Badia y Mestre, cònjuges, ab acte rebut en poder de Ramon Texidor y Grau, notari, de dita ciutat, als setse [de] desembre del any mil set-cents seixanta-y-cinc, que se entrega autèntic. Y a dit Cristòfol Badia espectaba per sos títols. La present venda perpètua fa aixís com millor dir y entendre se pot, extraent y separant la sobre dita casa de son dret, poder y domini y transferint-la en lo dels compradors, ab promesa de entregar-ne possessió real, corporal o cuasi, concedint-los facultat per a què de la sua pròpia autoritat se la púgan pèndrer y, presa, vers si y los seus lícitament retenir, ab clàusula de constitut y precari, cessió y mandato de tots drets y accions y constitució de procurador com en cosa pròpia. Lo preu de la present venda és sis-centas y cincuenta lliuras, moneda catalana, de las quals, de voluntat de la venedora, se'n retenen en son poder los compradors, de una part, la quantitat de cent cuarenta-y-cuatro lliuras y deu sous a fi y efecte de lluir y quitar per ellas los dos censals de que en lo exordi de la present escriptura se ha parlat y, de altra part, la de dotse lliuras, setse sous y dos diners per pagar y satisfacer als acreedors de dits censals las pensions y prorratas fins al dia adeudadas dels mateixos, com dalt se ha individuat, y, en lo ínterin que tardaran en lluir-los, hauran de pagar las pensions y prorratas,

indemnisant-ne a la venedora perpètuament, volent y consentint que, al temps de verificar la solució de dites cantitats y quitació de dits censals, obtíngan de sos respectius acreedors las corresponents àpocas, absolucions y difinicions, ab la estilada cessió de drets a son favor dirigida, per a què, reposats en lloc y dret de aquells, ab sa mateixa prioritat de temps, milloria de dret y demés preheminèncias y prerrogativas, púgan millor assegurar y defensar la present compra y, altrament, viarne en cas de evicció, si esta se seguia. Y las restants quatre-centas noranta-y-dos lliuras, tretse sous y deu diners confessa haber-las rebut dels compradors en diner contant, realment y de fet en presència del notari y testimonis infrascrits, volent que dita confessió los servesca de època y llegítima cautela. Y, renunciant a la excepció del preu no haber estat aixís convingut, a la lley que favoreix als enganysats ultra dimidium y a cualsevol altre dret y lley de son favor, condona als compradors tot quant dita casa venuda valga més que lo preu dalt dit y promet fer-los tenir y valer la present venda y estar-los de ferma y legal evicció y de llegítima defensa sempre y en tot temps y cas, ab restitució y esmena de tots danys, perjudicis y gastos, estipulats segons estil, y a son compliment obliga tots sos béns y drets, mobles e immobles, haguts y per haber, renunciant a tot y cualsevol dret y lley de son favor y a la general del dret en forma, roborant-ho ab jurament. Y, presents dits doctor don Francisco de Janer y discret Anton Vidal, accèptan esta venda en lo modo que està concebuda, prometent cumplir tot quant a tenor de la mateixa ve a son càrrec, ab esmena de danys y gastos y baix la obligació dels béns y drets de dita testamantaria. Y per lo notari infrascrit se ha advertit haber-se de pèndrer rahó de aquest acte en lo ofici de hipotecas de la present ciutat dins lo termini y als fins previnguts en real pragmàtica. Y aixís ho otòrgan en la ciutat de Cervera als quatre de febrer del any mil vuyt-cents y setse, presents per testimonis Geroni Duran, semoler, y Maurici Duran, pere y fill, vehins de dita ciutat, per estas cosas demanats.

Anna Maria Buldú y Artigas.

Francisco de Janer, en dit nom.

Anton Vidal.

En poder de mi Francisco Bagils y Morlius, notari públic de Cervera, que fas fe de conèixer als contrahents, que han firmat de punyo propi.

[*A continuació:*] Tomada la razón en el oficio de hipotecas de la ciudad de Cervera, al folio 46, hoy a los 8 de febrero de 1816. Francisco Bagils y Novau, escribano.

[*Al marge esquerre:*] Extractum dicta die sub sigillo secundo. Iterum extractum die 23 iunii de 1825.

2

1817, març, 2. Cervera

Manuel Florensa, mestre de cases, Josep Janer, mestre fuster, i Ramon Minguell, mestre serraller, tots de Cervera, reconeixen haver rebut 864 lliures, 2 sous i 7 diners, que són l'import dels treballs i els materials esmerçats en la reparació d'una casa situada al carrer de la Vall d'aquesta ciutat comprada pels marmessors del difunt Josep Segarra.

ACSG, Fons Notarial, Cervera, 130, Antoni Vidal, *Manual*, 1817, f. 13.

Sia a tots notori que Manuel Florensa, mestre de cases, Josep Janer, mestre fuster, y Ramon Minguell, mestre serraller, tots vehints de la present ciutat de Cervera, de son grat y certa ciència, confèssan y en veritat regoneixen a don Francisco de Janer, a Anton Vidal, notari infrascrit, vehints de la pròpia ciutat, y a Ramon Govern, pagès, del lloch de la Guardiolada, en qualitat de marmessors y executors del testament y última voluntat del difunt Joseph Segarra, negociant que fou de la pròpia ciutat, elegits y anomenats ab son últim y vàlid testament que féu y otorgà en poder del infrascrit notari als tretse [de] maig de mil vuit-cents y nou, que, en lo modo avall escrit, los han donat y pagat y de ells, en dit nom, confèssan haber hagut y rebut la quantitat de vuit-centas xeixanta-cuatro lliuras, dos sous y set diners, moneda barcelonesa, a saber és, dit Manuel Florensa quatre-centas xeixanta-nou lliuras, disset sous y sis diners, lo nomenat Josep Janer dos-centas setanta-dos lliuras, catorse sous y deu diners y lo referit Ramon Minguell cent vint-y-una lliuras, deu

sous y tres diners de la referida moneda, que són y los pertanyen, respectivament, per lo cost o valor dels materials, fusta, ferro, jornals, aixís propis com de manobrers, y demás necessari empleat tot y gastat per ells, respective, conforme a quiscun de dits sos arts y oficis toca y pertany, per las obras que los nomenats marmessors han manat fer en la casa que compraren a Anna Maria Boldú y Artigues, situada en la plasseta de Sant Magí o carrer del Avall de la predita esta ciutat, per lo obtentor del benefici fundat per dit Segarra, inseguint lo disposat per aquest en son últim y vàlido testament sobre calendat, las cuales obras tingueren principi als disset de mars de mil vuit-cents y setse y finiren als vint-y-cuatro de janer de mil vuit-cents disset, y, per major inteligència y claredat de tot lo pertanyent a quiscun de sos, respective, oficis y sos oficials, se incèrtan y traslladan sos competents comptes y estat de las referidas obras, que, lo un després de l'altre, són del tenor següent:

«Estat de las obras que don Francisco de Janer, Anton Vidal y Ramon Govern han disposat y manat fer en la casa que compraren per lo obtentor del benefici manat fundar per lo difunt Joseph Segarra en la plasseta de Sant Magí o carrer del Avall, a saber, dels jornals y materials que per ditas obras se han empleat des de disset [de] mars [de] mil vuit-cents y setse fins a vint-y-cuatro [de] janer pròxim passat, que, per lo corresponent al ofici de mestre de cases, és com se segueix:

Primerament, per dos-centas setanta-sis quarteras de guix, a saber, dos-centas xeixanta quarteras de guix comú, a set sous, sis diners, la quartera, noranta-set lliuras, deu sous, tres quarteras de guix comú a set sous la quartera, una lliura, un sou, y tretse quarteras de guix blanch, a quinze sous la quartera, que, juntas, impòrtan cent-vuit lliuras, sis sous. Diem 108 lliuras, 6 sous.

Ídem, per cuarenta-tres quintars de cals, a onse sous y tres [diners] lo quintar, vint-y-cuatro lliuras, tres sous, nou diners. Diem 24 lliuras, 3 sous, 9 [diners].

Ídem, per setanta-cinch teulas, dos lliuras, cinch sous. Diem 2 lliuras, 5 sous.

Ídem, dos mil sinch-centas cuarenta-sinch

rejolas, a saber, vint-y-cinch a una lliura, dos sous, lo cent y las restants dos mil sinch-centas y vint a una lliura, dos sous, sis diners, lo cent, vint-y-vuit lliuras, vuit sous. Diem 28 lliuras, 8 sous.

Ídem, per mil quatre-cents mahons, a una lliura, deu sous, lo cent, vint-y-una lliuras. Diem 21 lliuras.

Ídem, per divuit tortugas, dos lliuras, catorse sous. Diem 2 lliuras, 14 sous.

Ídem, per cuarenta cairons, a dos sous quiscun, quatre lliuras. Diem 4 lliuras.

Ídem, per un embut per conduir la aigua, divuit sous, nou diners. Diem 18 sous, 9 [diners].

Ídem, per tres cortans de picadís, a tres sous lo cortà, nou sous. Diem 9 sous.

Ídem, per cent vint-y-una càrregas de arena, a dos sous, sis diners, la càrrega, quinse lliuras, dos sous, sis diners. Diem 15 lliuras, 2 sous, 6 [diners].

Ídem, per tres-centas vuitanta-set càrregas de aigua, a un sou la càrrega, dinou lliuras, set sous. Diem 19 lliuras, 7 sous.

Ídem, per la llinda, pedras de la portalada, de dos escalas y llosas de la entrada de la casa, llosas de la cisterna y llosanas dels dos balcons, tot junt, xeixanta lliuras, nou sous, sis diners. Diem 60 lliuras, 9 sous, 6 [diners].

Ídem, per cent trenta jornals y mitg de mestre de casas, a una lliura lo jornal, cent trenta lliuras, deu sous. Diem 130 lliuras, 10 sous.

Ídem, per vuitanta-set jornals de manobrer, a dotse sous lo jornal, cincuenta-dos lliuras, quatre sous. Diem 52 lliuras, 4 sous.

[Total] 469 lliures, 17 sous, 6 [diners].

Manuel Florensa».

«Compte o estat dels jornals, materials y recaptés fets y empleats per mi Joseph Janer, mestre fuster, de Cervera, per disposició y orde dels marmessors del difunt Joseph Segarra en la casa per estos comprada en la plasseta de Sant Magí de esta ciutat per habitació del obtentor del benefici manat fundar per dit difunt Joseph Segarra des de disset [de] mars [de] mil vuit-cents setse fins als vint-y-

cuatre [de] janer pròxim passat y són com se següen:

Primerament, per dotse cairats comprats, a saber, tres a preu dos lliuras, un sou y tres [diners] cada hu, altre a preu dos lliuras, sinch sous, dos a preu una lliura, disset sous y sis diners cada hu, altre a preu dos lliuras, dos a preu dos lliuras cada hu, altres dos a preu una lliura, disset sous y sis [diners] cada hu y altre a preu una lliura, dos sous y sis [diners], junts, de valor vint-y-tres lliuras, un sou y tres diners. Diem 23 lliuras, 1 sou, 3 [diners].

Ídem, per trenta-cuatre llatas, de valor, juntas, deu lliuras, nou sous, sis diners. Diem 10 lliuras, 9 sous, 6 [diners].

Ídem, per vuit bigas, a saber, set a preu dos lliuras, dotse sous y sis [diners] cada una y altre a preu dos lliuras, vuit sous y nou [diners], juntas, vint lliuras, setse sous, tres diners. Diem 20 lliuras, 16 sous, 3 [diners].

Ídem, per cent cinquanta claus per enllatar la teulada, una lliura, dotse sous, sis diners. Diem 1 lliura, 12 sous, 6 [diners].

Ídem, per los bestiments de portas balconeras, finestras, portals de la casa y altres, vint-y-vuit lliuras, quinse sous, vuit diners. Deim 28 lliuras, 15 sous, 8 [diners].

Ídem, per las portas del carrer, quinse lliuras. Diem 15 lliuras.

Ídem, per una escala de fusta, dos lliuras, sinch sous. Diem 2 lliuras, 5 sous.

Ídem, per la balustrada de la eixida, quatre lliuras, dos sous, sis diners. Diem 4 lliuras, 2 sous, 6 [diners].

Ídem, per la balustrada de la escala, vint-y-sis lliuras, deu sous. Diem 26 lliuras, 10 sous.

Ídem, per portas balconeras de cuartos, rebost, cuina, de finestras y altres, noranta-una lliuras, tres sous, sis diners. Diem 91 lliuras, 3 sous, 6 [diners].

Ídem, per dinou palms de borras per una manpara, a quinse sous la cana, y fer la manpara, quatre lliuras, quinse sous, set diners. Diem 4 lliuras, 15 sous, 7 [diners].

Ídem, per un vidre gran y filat de filferro per la claravoira de la escala, sis vidres de vuit sous, altre de sis sous, altre de quatre sous

y sis [diners], trenta-sis de tres sous y nou [diners], vuit de dos sous cada hu y lo treball de igualar-los, quinse lliuras, nou diners. Diem 15 lliuras, 9 [diners].

Ídem, per dos acientos de necessària, una lliura, dos sous, sis diners. Diem 1 lliura, 2 sous, 6 [diners].

Ídem, per una corriola per la cisterna, quinse sous. Diem 15 sous.

Ídem, per altrás varias cosillas y diferents remiendos que se han ofert, quinse lliuras, sis diners. Diem 15 lliuras, 6 [diners].

Ídem, per tretse jornals empleats en los remiendos que se han ofert, dotse lliuras, quatre sous, quatre diners. Diem 12 lliuras, 4 sous, 4 [diners].

[Total] 272 lliuras, 14 sous, 10 [diners].

Joseph Janer».

«Compte o estat dels trevalls y materials fets y empleats per mi Ramon Minguell, mestre serraller, de la present ciutat de Cervera, per orde dels marmessors del difunt Joseph Segarra en la casa comprada per estos per lo obtentor del benefici manat fundar per lo citat Segarra situada dins la present ciutat y plasseta anomenada de Sant Magí y són los següents:

Primerament, per compòndrer lo pany y los golfos de la porta del carrer, quinse sous. Diem 15 sous.

Ídem, per dos balcones, de valor, junts, xexanta-nou lliuras, quinse sous. Diem 69 lliuras, 15 sous.

Ídem, per tres llevas de balcó, onse lliuras, dotse sous, sis diners. Diem 11 lliuras, 12 sous, 6 [diners].

Ídem, per cinquanta-sinch frontissas, vint-y-cuatre lliuras, onse sous. Diem 24 lliuras, 11 sous.

Ídem, per vuit valdetas, una lliura, sis sous. Diem 1 lliura, 6 sous.

Ídem, per nou tancadors, set de pany y dos de clau, una lliura, quatre sous. Diem 1 lliura, 4 sous.

Ídem, per quatre ferros de cortinas, dotse sous. Diem 12 sous.

Ídem, per quatre panys de cambra, dos

panys ab balda, arnella y escuts y compòndrer altres tres panys, sis lliuras, dotse sous. Diem 6 lliuras, 12 sous.

Ídem, per una clau de cambra, sinch sous. Diem 5 sous.

Ídem, per tres forrellats, junts, de import una lliura, quatre sous. Diem 1 lliura, 4 sous.

Ídem, per dos golfos y tancadó ab clau per la manpara, una lliura, tretse sous, nou diners. Diem 1 lliura, 13 sous, 9 [diners].

Ídem, per un bestiment de corriola per la cisterna, dos lliuras. Diem 2 lliuras.

[Total] 121 lliuras, 10 sous, 3 [diners].

Ramon Minguell».

Lo modo de la paga de las sobre ditas vuit-centas xeixanta-cuatro lliuras, dos sous y set diners és que cada un dels sobre mencionats confessa haber hagut y rebut son, respective, haber dels sobre dits marmessors y per mans del indicat don Francisco de Janer en diner comptant, realment y de fet, a sas voluntats, antes de la present firma. Y, renunciant a la excepció de la non numerata pecunia, a la cosa no ser aixís y a tot y cualsevol altre dret

o lley que en cualsevol modo, respectivament, afavorir los puga, no sols fírman la present àpoca sinó que també conféssan y declàran haber fet, empleat y gastat en la recomposició de la sobre dita casa las expresadas obras, trevalls, materials y recaptés que quiscun en son compte queda expressat, de import, junts, las mateixas vuit-centas xeixanta-cuatro lliuras, dos sous y set diners, en cual quantitat queda millorada la indicada casa. En testimoni del que aixís se otorga y firma en la ciutat de Cervera a dos dias del mes de mars, any del naixement del Senyor de mil vuit-cents y disset, essent presents per testimonis Bonaventura Farré, escritent, y Joseph Gomà, fadrí, pagès, del lloch del Canós, a estas cosas cridats. Y dits otorgants, als quals jo lo notari infrascrit fas fee conèixer, ho firman de sas pròprias mans.

Manuel Florensa.

Juseph Jané.

Ramon Minguell.

En poder de mi Anton Vidal, notari.

[*Al marge esquerre:*] Extractum sub sigillo 3°.